

КОМУНИКАЦИЈА ВАСПИТАЧА И РОДИТЕЉА У ПРЕДШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ ИСХОДИ КОЈИ УТИЧУ НА ВАСПИТНО – ОБРАЗОВНИ РАД

Циљ нам је побољшање односа васпитач – родитељ, којим се јача партнерски однос и подиже квалитет рада у предшколској установи.

**„Дете мораш да посматраш,
али му немој на пут стати,
што га пре човеком сматраш
пре ће човеком постати“**

Душко Радовић

Предшколско васпитање и образовање је процес раног учења и формирања личности дјетета од рођења до поласка у школу. Данас предшколске установе заједно са породицом учествују у подизању и раном образовању и васпитању дјеце. Најважнија улога

предшколског васпитања и образовања је, стога, да се кроз квалитетно и пажљиво праћење развоја сваког дјетета одговори на његове потребе и оснажи развој, у добро структурисаним условима материјалног и социјалног окружења.

Рад васпитача усмјерен је на формирање основних врста активности које доприносе хармоничном развоју личности дјетета. За успјешну реализацију свих задатака који су насловљени програмом рада, васпитачу мора имати истинску професионалну вјештину. Неће сви носиоци дипломе васпитача предшколске дјеце моћи постати добри запосленици предшколске установе. Рад васпитача у предшколској установи укључује реализацију музичких, играчких, радних, истраживачких и пројектних активности са дјецом. Специфичност рада је у томе што је главни циљ дијете, које је јединствена творевина природе. Васпитач треба да се бави духовним, менталним, физичким развојем те је из тог разлога рад васпитача један од најодговорнијих и најважнијих у савременом свијету.

Човјек је упућен на васпитање те за разлику од других живих бића, не може опстати без помоћи и подршке одраслих. Његово дјетињство траје најдуже јер скоро ништа не добива у готовом облику, него посједује способности које се временом развијају и омогућавају му опстанак. Водећи се том чињеницом можемо закључити да су дјеца најосјетљивији чланови друштва и у потпуности зависе од других, првенствено породице. Породица је мјесто примарне социјализације, у њој изговарамо прве ријечи и правмо прве кораке, доживљавамо успјехе, неуспјехе и учимо како се носити са тиме. У том смислу рани утицај породице пресудан је за свако дијете.

Стручним анализама у наредном периоду, потребно је наглашавати важност предшколског васпитања и образовања и улогу родитеља као савезника васпитачу током боравка дјетета у предшколској установи.

„Драги родитељи, сасвим је у реду да, чак, и у оваквом образовном систему, имате висока очекивања од васпитача, учитеља или наставника. Све док су ваша залагања као родитеља, бар, исто толико велика, па и већа...” (непознат аутор, извор страница „Васпитачи свих земаља, уједините се“)

Појам комуникација

Комуникација као пренос информација, идеја, ставова или емоција од једне особе или групе другој особи или групи, свакодневница је у људском животу. Нема дјелатности у данашњем пословном свијету гдје комуникација није потребна, и није важна. Помоћу комуникације појединац утиче на саговорника тј. примаоца информације а то су нпр. породица, познаник, пословни партнер итд.

„Комуникација (communicare lat. učiniti општим) је најједноставније речено размијена информација, идеја и осјећаја вербалним и невербалним средствима, прилагођена

друштвеној природи ситуације, тј. ситуацијском контексту. (Hymes 1972) “

Комуникација је изузетно важна у данашњем свијету, помоћу ње преносимо информације са једне особе на другу. Основни циљ комуникације је да прималац разумије дату информацију.

Једна од важнијих подијела људске комуникације :

Вербална комуникација- служи се говором или писмено одређеним речима и везама ријечи, симболичка је и увијек гласовна

Невербална комуникација- може бити потпуно одвојена од говора, може се постизати путем положаја тијела и сигнална.

Разлика између вербалне и невербалне комуникације је што свака од њих испуњава различите функције . Порука може бити вербална или невербална. Вербална и невербална комуникација дијеле се и по функцијама које врше:

Вербална комуникација се врши у две функције: прва је изражајна и односи се на преношење ставова и емоција, док је друга функција информацијска и она надгледа и управља друштвене сусрете.

Невербална комуникација се врши у три функције: прва је усмерена у вршењу механизма социјалне или друштвене интеракције, друга је усмерена на изражавање ставова а трећа за изражавање емоционалних стања.

ИСХОД је очекивани или постигнути резултат.

Традиционални и савремени облици комуникације са родитељима

Дјеца већи дио свог времена проведу у предшколској установи него са родитељима/старатељима. Из наведеног проистиче да је комуникација између васпитача и родитеља/старатеља важна и да би требало да се гради на међусобном повјерењу и разумијевању у циљу остваривања добробити дјетета. Васпитач као одговорно лице свјестан своје позиције, посвећено ради на грађењу односа који треба да буде дефинисан природом партнерства како би се ојачале везе за што бољи дјечији развој. Детаљнијом анализом примјећује се да родитељи све више немају времена да се укључе у активности у предшколској установи.

Тренутна економска ситуација у друштву, праћена финансијским и материјалним проблемима, код великог броја породица ускраћује могућност за обезбјеђивање основних животних потреба дјеце. Велики број родитеља се суочава с ниским и нередовним примањима, као и несигурношћу радног мјеста, услед чега у породици може доћи до великих проблема. Иако нам Конвенција о правима дјетета налаштава обавезу родитеља да осигура животне услове који ће дјетету омогућити нормалан физички, психички, духовни и морални развој, у данашње вријеме то за родитеље може представљати велики изазов. Родитељи кад долазе у предшколску установу су ограничени временом, журе и имају само један задатак, што прије изаћи са дјететом из објекта. Основна комуникација се своди на три питања . Да ли је био добар? Да ли је јео? Да ли је обавио физиолошке потребе?

Размјена информација о тренутном напретку дјетета, интересовање о радовима који су на паноу или преузимању информација које се налазе на флајерима или брошурама бивају заборављена по изласку из објекта. Облици сарадње са родитељима који су дефинисали протекли период огледају се кроз: индивидуалне разговоре, родитељске састанке, огласне табле, флајере, брошуре, радионице, приредбе, празнике, маскембале, спортске радионице и представљање занимања родитеља.

Примјер из праксе старије групе

1. На вратима вртићке радне собе стоје родитељи и васпитач који покушава да информисе родитеље о актуелностима. Родитељ се ужурбано удаљава како би се дијете пресвукло и заједно што прије изашли из објекта. За то вријеме група у соби осјећа одсуство васпитача и појачава интензитет својих активности... Жамор је све већи!
2. Активности у предшколској установи се настављају у складу са Програмом рада и на паноу стоји оглас да је у току припрема за „Јесењу свечаност“. Васпитач спремно дочекује родитеља како би му саопштио активности које се планирају са групом као и дјететом у соло презентацији на свечаности, преноси му информације од израде костима до стиха са којим дијете учествује. По завршетку своје смјене, васпитач закључује да је цедуља са стихом остала на ормарићу за обућу, што васпитача тјера на размишљање да ли је родитељ упамтио и информације које се тичу костима за приредбу.
3. У групу долази нови другар са писмом који се предаје васпитачу сљедећег садржаја: Поштовани, ХУ до сада није био у вртићу, није морао у вртић има ко да га чув. Ми смо одлучили да га упишемо у вртић да се дружи са дјецом. На игралишту радо се игра са другом дјецом, не жели да буде прљав, не подноси каменчиће и пијесак у патикама. Молим Вас да редовно обавља физиолошке потребе, да добро једе, да га случајно неко не удари, потребна му је помоћ код облачења итд.

Дата су нам три примјера из широке лепезе доказаних искустава из праксе, сарадње родитеља и васпитача за које можемо потврдити да се дефинишу као промјене у савременом друштву које су ставиле прородицу и васпитаче предшколске установе пред нове захтјеве и изазове. Преиспитујући своје претпоставке и очекивања која су везана за сарадњу која треба да резултира изградњом партнерства са родитељима, отварају се питања како одржати однос са којим се гради партнерство, како укључити родитеље у активности дјеце, прилагодити се новим ситуацијама.

Примјери могућих рјешења

Примјер „1“: Анализирајући овај примјер, важно је нагласити да разговори васпитача и родитеља немају алтернативу. Васпитач се мора унапријед припремити, заказати термин кад се не ремети рад групе, присуство родитеља без одлагања. Овакав корак доводи до унапређења међусобног повјерења и уважавања. Важно је напоменути да је у овом тренутку и онлајн комуникација могућа и нуди се као примјер добре праксе и облик савремене комуникације.

Очекиван исход у примјеру „1“ : Информисаност родитеља о тренутним постигнућима дјетета у групи и његовој заинтересованости за активности.

Примјер „2“: У оваквој ситуацији може помоћи облик савремене комуникације. На званичним страницама предшколске установе могу се пронаћи потребне информације које се доводе у везу са најављеним активностима поводом одржавања свечаности, поставити питање и затражити одговоре са којима ће се дијете квалитетније припремити за свечаност, а родитељ више укључити у рад групе.

Очекиван исход у примјеру „2“: Информисаност родитеља о тренутним и планираним активностима у предшколској установи, могућности укључивања родитеља у ток активности кроз задатке који се дефинишу врстом програма.

Примјер „3“ је све више препознатљив у групама предшколских установа. Данас је уочљив број родитеља („савремених родитеља“) који свој став о предшколској установи тј. вртићу и васпитачима тумаче као функцију физичког чувања, бриге о исхрани и физиолошким потребама дјетета. Предшколска установа је за њих дефинисана супротно од њене програмске оријентације и у статусу је „пасивне легитимације“ јер се личним декларисањем „није морао у вртић, има ко да га чува“ родитељ опредјељује на своју незаинтересованост за програме које пружа предшколска установа. Васпитач на основу оваквог примјера закључује да је сарадња са родитељем ИСКЉУЧЕНА!

Очекиван исход у примјеру „3“: Мотивисати родитеља кроз индивидуалне разговоре и радионице о значају укључења дјетета у предшколску установу, информисати родитеља о начину функционисања предшколске установе у складу са програмом рада групе и предшколске установе у цијелини као и широком лепезом могућности његовог укључења у рад. РОДИТРЕЉ СПРЕМАН НА САРАДЊУ, „родитељ = савезник“

Примјери из земаља ЕУ – Норвешка

„Ја обожавам свој посао. Кад сам почела да радим, рекла сам да деца у норвешким вртићима уживају јер се све ради у њиховом интересу“. Овако започиње своје излагање о раду Сњежана Вољевица, васпитач из вртића у Норвешкој.

„Главни задатак и циљ вртића је да се у сарадњи са родитељима осигура потреба деце да кроз игру, негу и бригу запослених ствара основ за свеобухватни психофизички и социјални развој.“

„Сваки вртић има савјет родитеља који учествује у важним одлукама. Такође, свакодневна комуникација са родитељима је битан сегмент у раду са дјецом. О сваком проблему се дискутује са родитељима и они су отворени и позитивно оријентисани.“

Закључак

Дугогодишње искуство у раду са дјецом предшколског узраста, контакти са колегама/цама на јавним скуповима, семинарима, али и у честим појединачним сусретима, одредили су циљ и смјер овог рада.

Промјене у друштву, које се неминовно и очекивано рефлектују и на развој васпитнообразовног система, утичу и на бројна питања, међу којима питање комуникације васпитач – родитељ које заузима једно од примарних мјеста.

Оваква перцепција комуникације је и најчешћа, што потврђује и наше истраживање. Постоје различити примјери (у РС, БиХ, а можда и шире, што отвара врата будућим истраживачима), који показују да је комуникација родитељ – васпитач препуштена на одговорност саме установе, креиран интерним договором управе и стручне службе, али без надзора и евалуације тог рада.

Подаци нашег истраживања говоре у прилог оваквим реакцијама у већини предшколских установа. Едукација и професионална оспособљеност у директној су вези са прихватањем промјена, у нашем случају, прихватању родитеља тј. „савременог родитеља“ и будућег родитеља. У статусу активне легитимације која је обавеза да се кроз едукацију, радионице са родитељима и будућим родитељима укаже на важност предшколског васпитања и образовања као и њихова присутност кроз укључивање у разне активности које се проводе у предшколској установи.

Досадашња пракса васпитача са искуством, утиче и на начин размишљања менаџмента установе и њихову определијељеност, као и став да се комуникација доведе на виши ниво комбинујући традиционални и савремени метод комуникације. Родитељи најбоље познају своје дијете и кључна су карика у укључивању дјетета у предшколску установу, Да би се то постигло, потребно је да тиму у предшколској установи континуирано и циљано помажу стручњаци различитих профила и волонтери.

Tags

Istraživanje

Aktivnosti sa roditeljima

Collections

Autorski tekstovi